

2024.

GRAD METKOVIĆ

**Upute za izradu
proračuna za
2024. g. i
projekcija za
2025. i 2026. g.**

REPUBLIKA HRVATSKA
DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA

GRAD METKOVIĆ
JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL
Odsjek za proračun, računovodstvo i financije
Stjepana Radića 1, 20350 Metković
Telefon: 020 681 020, 020 681 395, 020 681 878
OIB: 88843556318

KLASA: 400-08/23-01/06

URBROJ: 2117-10-01-03-23-1

Metković, 20. rujna 2023. godine

- Gradonačelnik
- Zamjenik gradonačelnika
- Pročelnik Jedinstvenog upravnog odjela
- Voditelj Odsjeka
- Čelnici proračunskih korisnika Grada Metkovića
n/p korisnicima gradskog proračuna – svima

Predmet: Upute za izradu Proračuna Grada Metkovića za razdoblje 2024. - 2026. g.

U skladu s člankom 26. Zakona o proračunu („Narodne novine“ br. 144/21) dostavljamo Upute za izradu proračuna za razdoblje 2024.–2026. godine s potrebnim priložima.

Odgovorne osobe jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunskih i ostalih korisnika, u skladu s odredbama Zakona o proračunu („Narodne novine“ br. 144/21), **dužne su pristupiti izradi proračuna i financijskih planova, te su odgovorne za zakonito i pravilno planiranje i izvršavanje proračuna, odnosno financijskog plana.**

Svu dokumentaciju koja se dostavlja odgovorna osoba treba potvrditi svojim potpisom. Proračunski korisnici obvezni su svoje prijedloge financijskih planova dostaviti nadležnom upravnom tijelu u Gradu Metkoviću u skladu sa Zakonom o proračunu i ovim Uputama. Upravni odjel/odsjeci obvezni su dostaviti usklađene prijedloge financijskih planova Odsjeku za proračun, računovodstvo i financije.

Upute za izradu proračuna Grada Metkovića za razdoblje 2024. - 2026. godine i prilozi s obrascima dostavljaju se elektroničkom poštom, a mogu se preuzeti i sa službene web stranice grada Metkovića – <https://grad-metkovic.hr/kategorija/proracunski-dokumenti/>, te dio s <https://mfin.gov.hr/istaknute teme/lokalna-samouprava/upute-za-izradu-proracuna-jlp-r-s/205>

S poštovanjem,

Voditelj Odsjeka
Mijo Šuman dipl.oec., v.r.

Privitak:

1. Upute za izradu prijedloga proračuna Grada Metkovića za 2024.-2026. g.,
2. Prilozi

**UPUTE ZA IZRADU
PRORAČUNA GRADA METKOVIĆA
ZA 2024. I PROJEKCIJA ZA 2025. i 2026. GODINU**

SADRŽAJ

1. Uvod.....	4
2. Temeljni ekonomski pokazatelji gospodarstva za razdoblje 2024.-2026.....	6
2.1. Utjecaj makroekonomskih kretanja na Proračun Grada Metkovića.....	6
3. Opis planiranih politika Grada Metkovića	7
4. Procjena prihoda i rashoda, te primitaka i izdataka proračuna Grada Metkovića.....	7
5. Novosti kod izrade, predlaganja i donošenja proračuna i financijskih planova prema novom zakonu o proračunu.....	8
6. PRORAČUNI I FINANCIJSKI PLANOVI ZA 2024. I PROJEKCIJA ZA 2025. I 2026. GODINU U EURIMA.....	11
7. METODOLOGIJA IZRADU PRORAČUNA I FINANCIJSKOG PLANA PRORAČUNSKIH I IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE.....	12
7.1. Sadržaj proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.....	14
7.2. Sadržaj financijskog plana proračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.....	15
7.3. Preporučeni rokovi za predlaganje i donošenje, obveze sudionika i rokovi izrade i donošenja proračuna Grada Metkovića i financijskog plana proračunskih korisnika Grada Metkovića.....	16
7.4. Izmjene i dopune proračuna	17
7.5. Izmjene i dopune financijskog plana.....	18
7.6. Transparentnost proračuna	18
7.7. Planiranje prihoda od poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak.....	20
7.8. Planiranje i evidentiranje sredstava namirenja korištenih za povrat poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po godišnjem obračunu za 2022. godinu.....	21
8. DOSTAVA DOKUMENATA I UNOS PODATAKA.....	21
9. PLANIRANJE RASHODA PRORAČUNSKIH KORISNIKA I POSTUPANJE S VIŠKOVIMA U SKLOPU DECENTRALIZIRANIH FUNKCIJA.....	23
10. NOVOSTI (Upute 2023.-2025.).....	24
11. ZADUŽIVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE PREMA NOVOM ZAKONU O PRORAČUNU.....	27

12.	NOVOSTI (Upute 2024.-2026.).....	28
13.	DODJELA POMOĆI NA IME POTICAJA ZA DOBROVOLJNO, FUNKCIONALNO, ODNOSNO STVARNO SPAJANJE JLS.....	31
14.	STATUS I PLANIRANJE PRORAČUNSKIH SREDSTAVA ZA VIJEĆA, KOORDINACIJE VIJEĆA I PREDSTAVNIKENACIONALNIH MANJINA U PRORAČUNSKOM CIKLUSU.....	31
15.	ZAVRŠNE NAPOMENE.....	32
16.	PRILOZI.....	32

Metković, rujan 2023.

1. Uvod

Zakonom o proračunu („Narodne novine“ br. 144/21) uređuju se osnovni proračunski procesi i definiraju osnovne pretpostavke za izradu proračuna.

Temeljem članka 26. Zakona o proračunu, koji govori o obvezi izrade i sadržaju uputa za izradu prijedloga proračuna, Odsjek za proračun, računovodstvo i financije Jedinственog upravnog odjela Grada Metkovića donosi **Upute za izradu proračuna Grada Metkovića za razdoblje od 2024. do 2026. godine** i upućuje ih stručnim službama u gradskoj upravi Grada Metkovića koje sudjeluju u planiranju i izradi proračuna, proračunskim korisnicima Grada Metkovića i ostalim korisnicima proračuna.

Sukladno odredbama novoga Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 144/21), koji je na snazi od 1. siječnja 2022., Vlada Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Vlada) donosi i usvaja akte na temelju kojih Ministarstvo financija sastavlja upute za izradu državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ministarstvo financija je, sukladno odredbama članka 26. Zakona o proračunu izradilo Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2024. - 2026. (dalje u tekstu: Upute) **koje su dostavljene 12. rujna 2023. godine.**

Upute sadrže:

- temeljne makroekonomske pokazatelje iz Programa stabilnosti Republike Hrvatske za razdoblje 2024. – 2026.,
- upute za izradu, predlaganje i donošenje proračuna i financijskih planova temeljem Zakona o proračunu koji je na snazi od 1.1.2022.godine,
- sadržaj uputa koje pripremaju upravna tijela za financije,
- metodologiju izrade proračuna i financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika,
- dostavu proračunskih dokumenata Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju i unos podataka,
- planiranje rashoda proračunskih korisnika u sklopu decentraliziranih funkcija,
- postupanje s viškovima u sklopu decentraliziranih funkcija,
- bitne odrednice iz Odluke o kriterijima za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave,
- planiranje proračunskih sredstava za vijeća, koordinacije vijeća i predstavnike nacionalnih manjina i
- novosti vezano uz izmjenu poreznih propisa, Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne samouprave i propisa iz proračunske regulative.

Ove Upute dostavljaju se svim županijama, gradovima i općinama kako bi, na temelju ovih Uputa i u skladu s odredbama Zakona o proračunu, **upravno tijelo za financije županije, grada i općine u suradnji s drugim upravnim tijelima izradilo upute za izradu prijedloga financijskih planova**

upravnih tijela te proračunskih i izvanproračunskih korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i dostavile ih svojim proračunskim i izvanproračunskim korisnicima.

Upute za izradu Proračuna Grada Metkovića za razdoblje 2024.-2026. godine sukladno članku 26. Zakona o proračunu, sadrže sljedeće elemente:

- temeljne makroekonomske pretpostavke za izradu prijedloga proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- opis planiranih politika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- procjenu prihoda i rashoda te primitaka i izdataka proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u sljedeće tri godine
- visinu rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka te namjenskih primitaka po razdjelima organizacijske klasifikacije, za iduću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine, raspoređenu na:
 - a) visinu rashoda potrebnih za provedbu postojećih programa odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz važećih propisa i
 - b) visinu rashoda potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa odnosno aktivnosti
- visinu manjka odnosno viška prihoda nad rashodima po izvanproračunskom korisniku jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, za iduću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine i
- način izrade i rok za dostavu prijedloga financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Metodologija za izradu proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijskih planova proračunskih korisnika propisana je Zakonom o proračunu i podzakonskim aktima kojima se regulira provedba Zakona, **ponajprije Pravilnikom o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine br. 26/10, 120/13 i 1/20) i Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19, 108/20 i 134/22).**

Kod izrade proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave trebaju voditi računa o njegovom izvršavanju i odredbama **Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna (Narodne novine, br. 85/2023).**

Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2018. - 2020. obrazloženi su načini i mogućnosti sukcesivnog i višegodišnjeg planiranja pokrića manjka iz prethodne(ih) godine, kao i korištenja kumuliranog viška u proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. **Istih se potrebno pridržavati i kod izrade proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2024. - 2026. g.**

*Naglašavamo da je **čelnik** jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno proračunskog i izvanproračunskog korisnika **odgovoran za zakonito i pravilno planiranje i izvršavanje proračuna odnosno financijskog plana.***

Odsjek za proračun, računovodstvo i financije, na samom početku postupka planiranja i donošenja proračuna, ove Upute dostavlja stručnim službama Grada koji će ih upotrijebiti pri izradi godišnjih proračunskih zahtjeva.

Odjel/odsjeci Upute obvezno trebaju poslati proračunskim korisnicima, a po vlastitoj procjeni i drugim javnim institucijama i neprofitnim udrugama s kojima komuniciraju kako bi osigurali podudaranje zahtjeva s naputcima.

Ove Upute za izradu proračuna Grada Metkovića za razdoblje od 2024. do 2026. godine objavljuju se na web stranici grada Metkovića <https://grad-metkovic.hr/kategorija/proracunski-dokumenti/>.

2. Temeljni makroekonomski pokazatelji gospodarstva za razdoblje 2024. – 2026. g.

Prema navedenom članku 26. Zakona o proračunu, Upute lokalne jedinice sadrže i temeljna ekonomska ishodišta i pretpostavke za izradu prijedloga proračuna (makroekonomske projekcije).

Ministarstvo financija je izradilo prijedlog, a Vlada usvojila Program stabilnosti Republike Hrvatske za razdoblje 2024. – 2026. (dalje u tekstu: Program stabilnosti) u travnju 2023. Na temelju Programa stabilnosti Vlada je u lipnju 2023. donijela Odluku o proračunskom okviru za razdoblje 2024. – 2026.

Sukladno Programu stabilnosti fiskalna kretanja u 2023. rezultirat će proračunskim manjkom od 0,7% BDP-a, odnosno 1,5% BDP-a u 2024., 0,8% BDP-a u 2025. te 0,6% BDP-a do kraja 2026. godine. Ovim je ispunjen kriterij proračunskog manjka sukladno odredbama Pakta o stabilnosti i rastu. Udio javnog duga u nominalnoj vrijednosti BDP-a će se kontinuirano nastaviti smanjivati u promatranom srednjoročnom razdoblju i to sa 62,6% BDP-a u 2023., na 59,8% BDP-a u 2024. odnosno 57,5% BDP-a u 2025. te 55,6% BDP-a u 2026. godini.

Republika Hrvatska će u sljedećem razdoblju provesti i brojne strukturne reforme uslijed čega raste potreba za modelom koji može simulirati učinke takvih reformi, a tijekom faze provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti bit će izuzetno važno osigurati adekvatno praćenje investicija i procjene njihovih makroekonomskih i fiskalnih učinaka.

2.1. UTJECAJ MAKROEKONOMSKIH KRETANJA NA PRORAČUN GRADA METKOVIĆA

Osnovno obilježje makroekonomskih kretanja u prvom polugodištu 2023. godine je rastuća inflacija čije su naznake bile prisutne već u drugom dijelu prethodne godine, ali se nije očekivao ovako veliki rast. To je najbolje vidljivo iz prethodno navedenih makroekonomskih projekcija iz listopada 2021. godine koje su predviđale stopu inflacije od 2,6% za 2022. godinu.

U Programu stabilnosti Republike Hrvatske za razdoblje 2024.-2026., iz travnja 2023., dane su najnovije dostupne projekcije te je očekivana stopa inflacije za 2023. godinu povećana na 5,4%. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku vidljivo je da je stopa inflacije veća od očekivane pa u lipnju 2022. godine u odnosu na lipanj 2021., tj. na godišnjoj razini, stopa inflacije iznosi 12,1%, a u srpnju nastavlja rasti i iznosi 12,3%.

Rast inflacije je utjecao na povećanje dohodaka što je posljedično rezultiralo boljim ostvarenjem prihoda od poreza na dohodak, obzirom da su brojni poslodavci povećali plaće svojim zaposlenicima.

Navedene ekonomske okolnosti rastuće inflacije sa svim posljedicama koje nosi, kao i veće ostvarenje prihoda od poreza na dohodak, bile su razlog za izradu prvog ovogodišnjeg rebalansa proračuna te su na sjednici Gradskog vijeća održanoj 26. lipnja 2023. godine donesene Prve Izmjene i dopune Proračuna Grada Metkovića za 2023. godinu.

Najznačajnije promjene koje su uvrštene u rebalans proračuna su sljedeće:

- Zbog rasta cijena energenata (električna energija, plin, goriva), bilo je nužno povećanje na stavkama rashoda koje se odnose na energiju. U prvom polugodištu 2023. godine na povećane troškove je najveći utjecaj imao rast cijene električne energije, a u drugom dijelu godine se očekuje značajniji utjecaj rasta cijene plina, ali i dalji rast cijena ostalih energenata.
- Rastuća inflacija se odražava na rast cijena i brojnih drugih proizvoda i usluga pa su povećane i brojne druge stavke materijalnih i ostalih rashoda koje obuhvaćaju troškove za redovno poslovanje i programske aktivnosti kod proračuna i proračunskih korisnika.
- Povećane su stavke rashoda za zaposlene u gradskoj upravi i kod proračunskih korisnika zbog usklađenja sa zakonskom regulativom

3. Opis planiranih politika Grada Metkovića

Osnovni ciljevi u provođenju politike Grada Metkovića u budućem trogodišnjem razdoblju biti će nastavljavanje poduzimanja svih raspoloživih mjera i aktivnosti za podizanje životnog standarda na svim područjima, koliko god to opće prilike budu dozvoljavale, a osobito vezano za:

- Jačanje gospodarstva kroz ulaganja u razvoj, a prioriteti su unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje, jačanje mikro, malog i srednjeg poduzetništva, unaprjeđenje turističkih djelatnosti,
- Unaprjeđenje i održivo korištenje infrastrukture, prostora i resursa, a prioriteti su razvoj infrastrukture, zaštita okoliša, obnova, očuvanje i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine,
- Postizanje kvalitete života i socijalne uključenosti kroz unaprjeđenje dostupnosti i kvalitete društvenih usluga, razvoj civilnog društva unaprjeđenje socijalnih usluga.

Grad Metković teži postati poduzetnički orijentiran, gospodarski neovisan, društveno odgovoran, siguran i ekološki osviješten grad, s valoriziranom prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom u svrhu razvoja turizma koji u težište svog djelovanja stavlja dobrobit i kvalitetu života svojih građana.

4. Procjena prihoda i rashoda te primitaka i izdataka proračuna Grada Metkovića za slijedeće razdoblje

Porezni prihodi za razdoblje 2024. – 2026. projicirani su na osnovu Plana za 2023. (1. izmjena i dopuna Proračuna) i ostvarenja prihoda do 15.9.2023. godine, uzimajući u obzir rastuću inflaciju, te poremećaje na cjelokupnom tržišnom gospodarstvu.

Kod izrade prijedloga **rashodne strane** proračuna u obzir treba uzeti vlastite gospodarske i društvene specifičnosti, te se pridržavati odredbi Zakona o proračunu i Zakona o fiskalnoj odgovornosti, a na tragu toga ističemo da je **čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno proračunskog i izvanproračunskog korisnika odgovoran**, osim za zakonito planiranje i izvršavanje proračuna odnosno financijskog plana, **i za svrhovitost, učinkovitost i za ekonomično raspolaganje proračunskim sredstvima proračuna odnosno financijskog plana.**

Svaka organizacijska jedinica pri izradi prijedloga proračuna prvenstveno mora voditi računa o raspoloživim izvorima financiranja.

Proračunski korisnici proračuna Grada obvezni su izraditi prijedlog plana rashoda i izdataka za razdoblje 2024. – 2026. razvrstane prema proračunskim klasifikacijama u skladu s Pravilnikom o proračunskim klasifikacijama i Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Proračunski korisnici obvezni su izraditi procjenu prihoda i primitaka za razdoblje 2024. – 2026. godine i po izvorima financiranja. Izvori financiranja predstavljaju skupine prihoda i primitaka iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i namjene.

Osnovni izvori financiranja jesu:

1. Opći prihodi i primici
2. Vlastiti prihodi
3. Prihodi za posebne namjene
4. Pomoći
5. Donacije
6. Prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja i
7. Namjenski primici od zaduživanja.

1. Izvor financiranja opći prihodi i primici čine prihodi od poreza, prihodi od financijske imovine, prihodi od administrativnih (upravnih) pristojbi, prihodi od kazna, primici od financijske imovine i zaduživanja (nenamjenski).

Proračunski korisnici u ovaj izvor uključuju prihode iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti (skupina računa 671).

2. Izvor financiranja vlastiti prihodi čine prihodi koje korisnik ostvaruje obavljanjem poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima, a koje mogu obavljati i drugi subjekti (iznajmljivanje prostora, obavljanje ugostiteljskih usluga i sl.).

Ako su vlastiti prihodi uplaćeni u proračun u nižem opsegu nego što je planirano, u skladu sa Zakonom o proračunu, korisnik može preuzeti i plaćati obveze samo u visini stvarno uplaćenih, odnosno raspoloživih sredstava. Ako su naplaćeni u višem opsegu nego što je planirano, korisnik može preuzeti i plaćati obveze u visini uplaćenih sredstava (sukladno članku 55. Zakona o proračunu). Vlastiti prihodi koji nisu bili iskorišteni u prethodnoj godini prenose se u proračun za tekuću proračunsku godinu.

3. Izvor financiranja prihodi za posebne namjene čine prihodi čije su korištenje i namjena utvrđeni posebnim propisima. Primjeri takvih prihoda jesu: komunalna naknada, spomenička renta, komunalni doprinos i ostali.

4. Izvor financiranja pomoći čine prihodi ostvareni od inozemnih vlada i prihodi od međunarodnih organizacija (pomoći iz Europske unije), drugih proračuna, te ostalih subjekata unutar opće države (ostale pomoći).

5. Izvor financiranja donacije čine prihodi ostvareni od fizičkih osoba, neprofitnih organizacija, trgovačkih društava i ostalih subjekata izvan opće države.

6. Izvor financiranja prihodi od prodaje nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja čine sredstva od prodaje i zamjene nefinancijske dugotrajne imovine i od nadoknade štete s osnova osiguranja, a mogu se koristiti samo za kapitalne rashode. Kapitalni rashodi jesu: rashodi za nabavu nefinancijske imovine, rashodi za održavanje nefinancijske imovine, kapitalne pomoći koje se daju trgovačkim društvima u kojima država ima odlučujući utjecaj na upravljanje za nabavu nefinancijske imovine i dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu, te ulaganja u dionice i udjele u trgovačkih društava.

7. Izvor financiranja namjenski primici od zaduživanja čine priljevi ostvareni zaduživanjem čija je namjena utvrđena posebnim ugovorima i/ili propisima.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski korisnici koriste definirane izvore financiranja čiji sadržaj mogu mijenjati ovisno o njihovim specifičnim potrebama.

5. Novosti kod izrade, predlaganja i donošenja proračuna i financijskih planova prema novom Zakonu o proračunu (na snazi od 1.1.2022.)

a) Predlaganje i donošenje proračuna i financijskih planova za 2024. i projekcija za 2025. i 2026. na razini skupine ekonomske klasifikacije

Značajna novost u odnosu na stari Zakon o proračunu i dosadašnju praksu je razina ekonomske klasifikacije na kojoj se predlaže i usvaja plan za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije godine. Sukladno člancima 38., 39. i 42. novog Zakona o proračunu, **proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave**, financijski plan proračunskog korisnika te financijski plan izvanproračunskog korisnika **usvaja se na razini skupine ekonomske klasifikacije**. Slijedom navedenog, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici prihode i primitke, rashode i izdatke za 2024. godinu iskazuju na razini skupine **(druga razina računskog plana) isto kao za 2025. i 2026. godinu**.

Navedeno je novost kod planiranja u proračunskom ciklusu od 2023. i razlika od prethodnih godina, kada se plan za proračunsku godinu iskazivao na razini podskupine (treća razina računskog plana) ekonomske klasifikacije, a projekcije na razini skupine ekonomske klasifikacije.

b) Iskazivanje rashoda u Računu prihoda i rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

Novi Zakon o proračunu u članku 29. propisuje obvezu da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u Općem dijelu proračuna u Računu prihoda i rashoda, rashode iskažu i prema funkcijskoj klasifikaciji. Ista je obveza propisana i proračunskim korisnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji sukladno članku 34. novog Zakona o proračunu u Općem dijelu financijskog plana u Računu prihoda i rashoda, rashode proračunskog korisnika trebaju iskazati i prema funkcijskoj klasifikaciji. Dio jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te njihovih proračunskih korisnika i u dosadašnjoj praksi iskazivali su rashode po funkcijskoj klasifikaciji, međutim dio nije postupao na taj način. Novost u ovom proračunskom ciklusu i razlika od prethodnih godina je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski korisnici sada imaju zakonsku obvezu iskazati rashode u Općem dijelu proračuna, odnosno financijskog plana u Računu prihoda i rashoda prema funkcijskoj klasifikaciji.

c) Sažetak Računa prihoda i rashoda te sažetak Računa financiranja u Općem dijelu proračuna i financijskog plana

Novi Zakon o proračunu u članku 29. i u članku 34. propisuje da Opći dio proračuna, odnosno Opći dio financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika obvezno sadrži i sažetak Računa prihoda i rashoda te sažetak Računa financiranja. U skladu s navedenim, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici u obvezi su u ovom proračunskom ciklusu pripremiti navedene sažetke.

d) Zakonska obveza izrade višegodišnjeg plana uravnoteženja

Člankom 37. novog Zakona o proračunu propisano je ako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici **ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun, odnosno financijski plan donosi.**

Isto tako, ako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun, odnosno financijski plan donosi.

U prethodnim godinama izrada višegodišnjeg plana uravnoteženja nije bila propisana Zakonom o proračunu, već je Ministarstvo financija u uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave davalo instrukcije jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovim proračunskim i izvanproračunskim korisnicima za izradu višegodišnjeg plana uravnoteženja te akata koje je potrebno donijeti uz proračun odnosno financijski plan.

e) Usvajanje prijedloga financijskog plana od strane upravljačkih tijela u proračunskim i izvanproračunskim korisnicima

Člankom 38. stavkom 2. i člankom 39. stavkom 2. novog Zakona o proračunu propisano je da **čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika prije dostave prijedloga financijskog plana nadležnom upravnom tijelu, prijedlog financijskog plana obvezan je uputiti upravljačkom tijelu na usvajanje,** ako je primjenjivo, u skladu s aktima kojima je uređen rad proračunskog, odnosno izvanproračunskog korisnika.

Zakonom o proračunu je dalje uređeno da ako postoje razlike u financijskom planu proračunskog korisnika sadržanom u proračunu koji je usvojilo predstavničko tijelo u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, upravljačko tijelo usvaja financijski plan koji je sadržan u proračunu koji je usvojilo predstavničko tijelo.

Ako postoje razlike u financijskom planu izvanproračunskog korisnika na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, upravljačko tijelo usvaja financijski plan na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost.

f) Obrazloženje – sastavni dio proračuna i financijskog plana

Sadržaj proračuna, sukladno članku 31. novog Zakona o proračunu, dopunjen je na način da obrazloženje postaje sastavni dio proračuna kako na državnoj tako i na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Obrazloženje općeg dijela proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sukladno odredbama novog Zakona o proračunu sadrži:

- obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- obrazloženje prenesenog manjka, odnosno viška proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Obrazloženje posebnog dijela proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temelji se na obrazloženjima financijskih planova proračunskih korisnika, a sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja.

Novi Zakon o proračunu u članku 36. propisuje obvezu i proračunskim i izvanproračunskim korisnicima za izradu obrazloženja i to obrazloženje uz opći dio financijskog plana i obrazloženje uz posebni dio financijskog plana.

Obrazloženje općeg dijela financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži:

- obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka i
- obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška financijskog plana, u slučaju da isti postoji.

Obrazloženje posebnog dijela financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg plana rada.

g) Predlaganje amandmana na proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijski plan izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Novost je da je člankom 41. novog Zakona o proračunu detaljno uređeno predlaganje amandmana na način da se mogu podnositi amandmani kojima se predlaže:

- povećanje proračunskih rashoda iznad iznosa utvrđenih prijedlogom proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijskim planom izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave pod uvjetom da se istodobno predloži smanjenje drugih rashoda u istom iznosu i unutar istih izvora financiranja u posebnom dijelu proračuna ili financijskog plana i

- povećanje proračunskih izdataka iznad iznosa utvrđenih prijedlogom proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijskim planom izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave pod uvjetom da se istodobno predloži smanjenje drugih izdataka u istom iznosu i unutar istih izvora financiranja u posebnom dijelu proračuna ili financijskog plana.

Navedenim se osigurava da prijedlozi amandmana ne smiju mijenjati predviđeni manjak, odnosno višak utvrđen u prijedlogu proračuna, odnosno financijskog plana.

Kao i prema starom Zakonu o proračunu i novim Zakonom o proračunu propisano je da prijedlozi amandmana na proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijski plan izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne smiju biti na teret proračunske zalihe, na teret dodatnog zaduživanja ili već prije preuzetih obveza.

g) Transparentnost proračuna – zakonska obveza

Novim Zakonom o proračunu propisana je obveza objave proračuna i financijskih planova i ostale dokumentacije na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskih i izvanproračunskih korisnika o čemu se detaljnije objašnjava u nastavku ove Upute.

6. PRORAČUNI I FINANCIJSKI PLANOVI ZA 2024. I PROJEKCIJA ZA 2025. I 2026. GODINU U EURIMA

Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, br. 57/22) u članku 69. propisuje da se proračuni, financijski planovi i drugi prateći dokumenti koji se u godini koja prethodi godini uvođenja eura pripremaju za razdoblja nakon dana uvođenja eura, a čija obveza sastavljanja, donošenja i objavljivanja proizlazi iz odredaba propisa kojim se uređuje sustav proračuna, sastavljaju, donose i objavljuju na način da se vrijednosti u njima iskazuju u euru.

Proračun koji jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donose za razdoblje 2024. – 2026. i financijski planovi njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika za razdoblje 2024. – 2026., a koji se pripremaju tijekom 2023., a predstavničko tijelo raspravlja i donosi proračun do kraja 2023. godine, svi iznosi iskazani u proračunu i financijskim planovima moraju biti iskazani u novoj službenoj valuti euro.

Ako navedeni akti sadržavaju i usporedne podatke za godine koje prethode danu uvođenja eura, podaci za te godine preračunavaju se iz kune u euro radi bolje usporedivosti podataka, uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz navedenoga Zakona.

Slijedom navedenog kod izrade proračuna, financijskih planova i drugih pratećih planskih dokumenta, a radi bolje usporedivosti podataka, podaci za plan tekuće i izvršenje prethodne godine trebaju biti preračunati iz kuna u eure primjenom fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz navedenoga Zakona.

Proračun za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. u EUR

IZVRŠENJE 2022.	PLAN 2023.	PRORAČUN ZA 2024.	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2025.	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2026.
radi bolje usporedivosti podataka iznose iskazane u kunama potrebno je preračunati u eure primjenom fiksnog tečaja konverzije i pravila za preračunavanje i zaokruživanje te iskazati u eurima	plan prihoda i primitaka i rashoda i izdataka potrebno je iskazati u eurima			

Svi akti proračunskog planiranja, uključujući i višegodišnji plan uravnoteženja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika za razdoblje za koje se proračun donosi, odluke o privremenom financiranju, odnosno odluka o financiranju nužnih rashoda i izdataka i slično trebaju biti iskazani u novoj valuti euru.

Vezano za dvojno iskazivanje proračunskih dokumenata u eurima i kunama, u skladu s Uputom o procesu prilagodbe poslovnih procesa subjekata opće države za poslovanje u euru iz lipnja 2022., preporuka je:

a) *jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave da u Općem dijelu proračuna sažetak Računa prihoda i rashoda i sažetak Računa financiranja iskažu dvojno, odnosno u kunama i u eurima.*

b) proračunskim i izvanproračunskim korisnicima da u Općem dijelu financijskog plana sažetak Računa prihoda i rashoda i sažetak Računa financiranja iskažu dvojno u kunama i eurima.

Više o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj navedeno je u Uputi o procesu prilagodbe poslovnih procesa subjekata opće države za poslovanje u euru na mrežnim stranicama Ministarstva financija;

<https://mfin.gov.hr/vijesti/objavljena-azurirana-verzija-upute-o-procesu-prilagodbe-poslovnih-procesa-subjekata-opce-drzave-za-poslovanje-u-euru-lipanj-2022/3315>

7. METODOLOGIJA IZRADE PRORAČUNA I FINACIJSKOG PLANA PRORAČUNSKIH I IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Grad Metković ima pet proračunskih korisnika koji su evidentirani u Registru korisnika proračuna, a to su:

- Dječji vrtić Metković, RKP broj 32035,
- Gradska knjižnica Metković, RKP broj 42223,
- Ustanova za kulturu i sport Metković, RKP broj 32027,
- Javna vatrogasna postrojba Metković, RKP broj 32264,
- Prirodoslovni muzej Metković, RKP broj 47869.

Proračunski korisnici Grada prihode i primitke, rashode i izdatke za 2024. godinu planiraju na razini skupine (druga razina računskog plana) isto kao za 2025. i 2026. godinu, za razliku od prethodnih godina zaključno sa 2022. godinom kada su tekuću proračunsku godinu planirali na razini podskupine. Temeljem zahtjeva nadležnog Upravnog odjela, proračunski korisnici mogu izrađivati prijedlog financijskog plana na razini odjeljka (četvrta razina računskog plana). Međutim, upravno vijeće ili drugo upravljačko tijelo obvezno je usvojiti financijski plan korisnika, a predstavničko tijelo proračun za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2025. na razini skupine (druga razina računskog plana).

Sukladno odredbama Zakona o proračunu sve što se odnosi na financijski plan proračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosi se i na financijski plan upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Metodologija za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisana je Zakonom o proračunu i podzakonskim aktima kojima se regulira provedba navedenoga Zakona. Do donošenja novih podzakonskih akata i u ovom proračunskom ciklusu koriste se Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine, br. 26/10, 120/13 i 1/20) i Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19, 108/20 i 134/22).

Proračunski i izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezni su izrađivati financijske planove u skladu s odredbama novog Zakona o proračunu te se pridržavati ovih Uputa.

Proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, a sadrži financijske planove proračunskih korisnika prikazane kroz opći i posebni dio i obrazloženje proračuna. Pod financijskim planovima proračunskih korisnika jedinice

lokalne i područne (regionalne) samouprave podrazumijevaju se i financijski planovi upravnih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Donošenje proračuna i projekcija na razini detaljnijoj od propisane je u suprotnosti s odredbama Zakona o proračunu i suprotno intenciji omogućavanja veće fleksibilnosti u izvršavanju proračuna, koja je nužna za uvođenje pravog programskog planiranja usmjerenog efikasnijem pružanju javnih dobara i usluga u okviru pojedinog programa.

Člankom 52. Zakona o proračunu propisana je obveza uplate namjenskih prihoda i primitaka koje ostvare proračunski korisnici Grada u proračun Grada. Namjenski prihodi i primici jesu pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene, prihodi od prodaje ili zamjene imovine u vlasništvu Grada, naknade s osnova osiguranja i namjenski primici od zaduživanja i prodaje dionica i udjela. Nadalje člankom 54. Zakona o proračunu, utvrđuje se obveza uplate vlastitih prihoda i primitaka svojih korisnika u proračun jedinice lokalne i područne samouprave.

Odlukom o izvršavanju proračuna Grad može propisati izuzeća od obveze uplate namjenskih prihoda i primitaka, te vlastitih prihoda proračunskih korisnika, ako Grad nije stvorio informatičke preduvjete za praćenje prihoda i primitaka svojih korisnika, te izvršavanje rashoda iz tih izvora.

Prema članku 33. Zakona o proračunu, financijski plan proračunskih korisnika također čini opći i posebni dio financijskog plana, kao i obrazloženje. Financijski plan proračunskog korisnika mora obuhvatiti sve izvore financiranja.

Iz navedenoga proizlazi obveza uključivanja svih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka proračunskih korisnika u proračun Grada, sukladno ekonomskoj, programskoj, funkcijskoj, organizacijskoj, lokacijskoj klasifikaciji, te izvorima financiranja. Svi njihovi vlastiti i namjenski prihodi i primici dio su proračuna Grada za iduće srednjoročno razdoblje, ali nisu dio novčanog tijeka. Proračunski korisnici će i dalje na svojim računima ostvarivati te prihode, te će sa svojih računa podmirivati obveze/rashode koji se financiraju iz ovih izvora. Na temelju izvještaja proračunskih korisnika o korištenju navedenih prihoda provoditi će se evidencije u sustavu Gradskog proračuna.

To konkretno znači da ako Grad Odlukom o izvršavanju proračuna propiše izuzeće od obveze uplate vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka korisnika u proračun, mora osigurati izvještajno praćenje ostvarivanja vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka, kao i njihova trošenja. Također Upravljačko tijelo proračunskog korisnika obvezuje se donijeti akt kojim je uređeno ostvarivanje i korištenje vlastitih prihoda (a koji je u skladu s aktom nadležne jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave kojim su uređena mjerila i način korištenja vlastitih prihoda proračunskih korisnika. Ovi podaci moraju biti uključeni u polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna Grada.

Ovakvo postupanje je prijelazno rješenje do trenutka kada će se poslovanje svih proračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne samouprave obavljati putem jedinstvenog računa – riznice.

7.1. Sadržaj proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine.

Detaljni prikaz sadržaja proračuna dan je u Tablici 1.

Tablica 1. Proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2024. – 2026.

SADRŽAJ	SASTAVNI DIO	OPIS SASTAVNOG DIJELA
Opći dio proračuna	Sažetak Računa prihoda i rashoda Sažetak Računa financiranja	<ul style="list-style-type: none"> - ukupni prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine, ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova
	Račun prihoda i rashoda	<ul style="list-style-type: none"> - ukupni prihodi i rashodi iskazani prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine - ukupni prihodi i rashodi iskazani prema izvorima financiranja - ukupni rashodi iskazani prema funkcijskoj klasifikaciji
	Račun financiranja	<ul style="list-style-type: none"> - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema izvorima financiranja
	Preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima	- ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, opći dio proračuna sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima
	Višegodišnji plan uravnoteženja	<ul style="list-style-type: none"> - ako JLP(R)S ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun donosi - ako JLP(R)S ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun donosi
Posebni dio proračuna	Plan rashoda i izdataka proračuna JLP(R)S i njihovih proračunskih korisnika	- rashodi i izdaci JLP(R)S i njihovih proračunskih korisnika iskazani po organizacijskoj klasifikaciji, izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata
Obrazloženje proračuna	Obrazloženje općeg dijela proračuna i obrazloženje posebnog dijela proračuna	<ul style="list-style-type: none"> - obrazloženje općeg dijela proračuna JLP(R)S sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka proračuna JLP(R)S i obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška proračuna JLP(R)S - obrazloženje posebnog dijela proračuna JLP(R)S temelji se na obrazloženjima financijskih planova proračunskih korisnika, a sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja

7.2. Sadržaj financijskog plana proračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Proračunski korisnici Grada prihode i primitke, rashode i izdatke za 2024. godinu planiraju na razini skupine (druga razina računskog plana) isto kao za 2025. i 2026. godinu, za razliku od prethodnih godina zaključno sa 2022. godinom kada su tekuću proračunsku godinu planirali na razini podskupine. Temeljem zahtjeva nadležnog Upravnog odjela, proračunski korisnici mogu izrađivati prijedlog financijskog plana na razini odjeljka (četvrta razina računskog plana). Međutim, upravno vijeće ili drugo upravljačko tijelo obvezno je usvojiti financijski plan korisnika, a predstavničko tijelo proračun za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. na razini skupine (druga razina računskog plana).

Prijedlog financijskog plana proračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2024. - 2026. sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, a sadrži opći i posebni dio te obrazloženje financijskog plana.

Proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su, kao i prethodnih godina, u svom financijskom planu iskazati sve svoje prihode i rashode bez obzira na moguće uplate dijela prihoda korisnika u proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili podmirivanje dijela rashoda korisnika izravno s računa proračuna.

Sukladno odredbama Zakona o proračunu sve što se odnosi na financijski plan proračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosi se i na financijski plan upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Detaljni prikaz sadržaja financijskog plana proračunskog korisnika dan je u Tablici 2.

Tablica 2. Financijski plan proračunskog korisnika za razdoblje 2024. – 2026.

SADRŽAJ	SASTAVNI DIO	OPIS SASTAVNOG DIJELA
Opći dio financijskog plana	Sažetak Računa prihoda i rashoda Sažetak Računa financiranja	- ukupni prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine, ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova
	Račun prihoda i rashoda	- ukupni prihodi i rashodi iskazani prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine - ukupni prihodi i rashodi iskazani prema izvorima financiranja - ukupni rashodi iskazani prema funkcijskoj klasifikaciji
	Račun financiranja	- ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema izvorima financiranja
	Preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima	- ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, financijski plan sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima

	Višegodišnji plan uravnoteženja	<ul style="list-style-type: none"> - ako proračunski korisnici ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi - ako proračunski korisnici ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi
Posebni dio financijskog plana	Plan rashoda i izdataka proračunskih korisnika	- rashodi i izdaci iskazani po izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine, raspoređeni u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata
Obrazloženje financijskog plana	Obrazloženje općeg dijela financijskog plana i obrazloženje posebnog dijela financijskog plana	<ul style="list-style-type: none"> - obrazloženje općeg dijela financijskog plana sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka te obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška financijskog plana - obrazloženje posebnog dijela financijskog plana sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg plana rada

7.3. Preporučeni rokovi za predlaganje i donošenje, obveze sudionika i rokovi izrade i donošenja proračuna Grada Metkovića i financijskog plana proračunskih korisnika Grada Metkovića

Tablica 4.

Red. br.	Izvršitelj	Zadatak	Preporučeni rok
1.	Odsjek za proračun, računovodstvo i financije	<ul style="list-style-type: none"> - sastavlja Upute za izradu proračuna Grada Metkovića za razdoblje od 2024.-2026., - Upute dostavlja gradonačelniku, zamjenicima, upravnim odjelima/odsjecima Grada, proračunskim korisnicima: GKM, PMM, DVM, JVP, UKSM - objavljuje upute, zajedno s priložima, na stranici www.grad-metkovic.hr 	do 20.09.2023.
2.	Proračunski korisnici	<ul style="list-style-type: none"> - Gradu Metkoviću, odnosno nadležnom upravnom tijelu dostavljaju potpisom ovjerene zahtjeve za dodjelu sredstava u 2024. godini (prijedloge financijskih planova s obrazloženjem) i projekcije za 2025. i 2026. godinu Prije dostave prijedloga financijskog plana nadležnom upravnom tijelu, čelnik proračunskog korisnika obvezan je prijedlog financijskog plana uputiti upravljačkom tijelu na usvajanje, ako je primjenjivo, u skladu s aktima kojima je uređen rad proračunskog korisnika. <i>U slučaju da postoje razlike u financijskom planu proračunskog korisnika sadržanom u proračunu, kojeg je donijelo predstavničko tijelo, u odnosu na već usvojeni</i> 	najkasnije do 15.10.2023.

		<i>prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, tada je upravno tijelo nadležno za financije dužno obavijestiti upravno tijelo koje je nadležno za proračunskog korisnika, a nadležno upravno tijelo je dužno obavijestiti proračunskog korisnika iz svoje nadležnosti o promjenama financijskog plana koji je sadržan u proračunu u odnosu na usvojeni prijedlog financijskog plana. Ako dođe do navedene situacije, upravljačko tijelo usvaja financijski plan koji je sadržan u proračunu kojeg je donijelo predstavničko tijelo.</i>	
3.	Odsjeci Jedinštenog upravnog odjela Grada Metkovića	- dostavljaju Odsjeku za proračun, računovodstvo i financije prijedlog svojeg financijskog plana kojim će definirati programe, projekte i aktivnosti , sastavljene temeljem vlastitih saznanja i usuglašenih potreba i u okviru svoje nadležnosti putem zaprimljenih prijedloga planova korisnika i obrazloženje financijskog plana	najkasnije do 17.10.2023.
4.	Odsjek za proračun, računovodstvo i financije	- sukladno članku 40. stavak 1. Zakona o proračunu izrađuje Nacrt proračuna za 2024. i projekciju za slijedeće dvije godine, te ih dostavlja gradonačelniku	do 20.10.2023.
5.	Gradonačelnik	- utvrđuje Prijedlog proračuna i projekcija te ih dostavlja Gradskom vijeću na donošenje (sukladno članku 40. stavak 2. Zakona o proračunu)-objava prijedloga proračuna i projekcija na web stranici www.grad-metkovic.hr sukladno Uputama Ministarstva financija	do 15.11.2023.
6.	Gradsko vijeće	- usvaja proračun za 2024. i projekcije za 2025. i 2026. i Odluku o izvršavanju proračuna za 2024. g.	do 31.12.2023.
7.	Jedinštveni upravni odjel	- objava donesenih planskih dokumenata – Proračuna s projekcijama i Odluke o izvršavanju proračuna u Službenom glasilu Grada Metkovića	
8.	Gradonačelnik	- dostava usvojenog proračuna, projekcija i odluke o izvršenju Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju (Link objave se dostavlja na e-mail adresu Min. financija lokalni.proracuni@mfin.hr i na e-mail područnog ureda Državnog ureda za reviziju na čijem području je sjedište jedinice)	u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu
9.	Gradonačelnik	- na prijedlog Jedinštenog upravnog odjela Grada, izrađuje i na mrežnim stranicama Grada objavljuje godišnji plan raspisivanja javnih natječaja i drugih programa za financiranje svih oblika programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge	u roku od 30 dana od usvajanja proračuna za 2024. godinu

7.4. Izmjene i dopune proračuna

Izmjenama i dopunama proračuna mijenja se isključivo plan za tekuću proračunsku godinu. Na postupak donošenja izmjena i dopuna proračuna na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o proračunu za postupak donošenja proračuna. Izmjene i dopune proračuna sastoje se od plana za tekuću proračunsku godinu i sadrže opći i posebni dio te obrazloženje izmjena i dopuna proračuna.

Izmjenama i dopunama proračuna ne mogu se umanjiti rashodi i izdaci ispod razine izvršenja i preuzetih obveza po investicijskim projektima te preuzetih obveza iz ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama. Ostvareni namjenski prihodi i primici i ostvareni vlastiti prihodi te rashodi i izdaci izvršeni iznad iznosa utvrđenih u proračunu, izmjenama i dopunama proračuna moraju se planirati minimalno na razini ostvarenih prihoda i primitaka, odnosno izvršenih rashoda i izdataka. Uz svake izmjene i

dopune proračuna obvezno je izraditi obrazloženja izmjena i dopuna proračuna (općeg i posebnog dijela).

7.5. Izmjene i dopune financijskog plana

Sukladno odredbama Zakona o proračunu izmjenama i dopunama financijskog plana mijenja se isključivo usvojeni plan za tekuću proračunsku godinu. Na postupak donošenja izmjena i dopuna financijskog plana na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o proračunu za postupak donošenja financijskog plana.

Izmjenama i dopunama financijskog plana ne mogu se umanjiti rashodi i izdaci ispod razine izvršenja i preuzetih obveza po investicijskim projektima te preuzetih obveza iz ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama. Ostvareni namjenski prihodi i primitici i ostvareni vlastiti prihodi te rashodi i izdaci izvršeni iznad iznosa utvrđenih u financijskom planu, izmjenama i dopunama financijskog plana moraju se planirati minimalno na razini ostvarenih prihoda i primitaka, odnosno izvršenih rashoda i izdataka. Uz svake izmjene i dopune financijskog plana obvezno je izraditi obrazloženja izmjena i dopuna financijskog plana (općeg i posebnog dijela).

Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2018. - 2020. detaljno su obrazloženi postupci izmjene i dopune financijskog plana proračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Zbog učestalih upita podsjećamo da je izmjene i dopune financijskog plana proračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moguće izraditi na sljedeće načine:

- *Kada je riječ o promjenama u financijskom planu proračunskih korisnika koje su vezane uz financiranje iz izvora općih prihoda i primitaka, odnosno iz nadležnog lokalnog proračuna, izmjene i dopune financijskog plana proračunskog korisnika nisu moguće bez suglasnosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno preraspodjela ili izmjena i dopuna proračuna u čijoj je proračunski korisnik nadležnosti.*
- *Izmjene i dopune financijskog plana proračunskog korisnika vezane uz „fleksibilne“ izvore (vlastite i namjenske prihode i primitke) moguće je urediti na različite načine uz suglasnost jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.*

Preporuka je da jedinice odlukom o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razrade proceduru za donošenje izmjena i dopuna financijskih planova proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti, a svi proračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su uskladiti svoj financijski plan s izmijenjenim i dopunjenim nadležnim proračunom.

7.6. Transparentnost proračuna

Novim Zakonom o proračunu propisana je obveza objave dokumenata i informacija o trošenju sredstava. Kako bi se osiguralo ostvarenje načela transparentnosti i slobodan pristup informacijama kao i njihovo povezivanje, preuzimanje i ponovno korištenje materijali vezani uz proračun i njegove izmjene objavljuju se u formatu pogodnom za daljnju obradu (word i excel).

Sukladno odredbama članka 144. novog Zakona o proračunu u nastavku navodimo obaveze vezano za transparentnost:

- Proračun i izmjene i dopune proračuna, odluka o privremenom financiranju, odluka i izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, financijski planovi i izmjene i dopune financijskih planova izvanproračunskih korisnika, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna te polugodišnji i godišnji izvještaj o

izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika objavljuju se na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i izvanproračunskog korisnika,

- Financijski plan i izmjene i dopune financijskog plana, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika objavljuje se na njegovim mrežnim stranicama, odnosno na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako proračunski korisnik nema svoje mrežne stranice,
- Opći i posebni dio proračuna, odluka o izvršavanju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izmjene i dopune proračuna te izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna, odluka o privremenom financiranju te opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna objavljuju se u službenom glasilu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- Opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika objavljuju se u službenom glasilu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- Vodič za građane o proračunu, izmjenama i dopunama proračuna te polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna objavljuje se na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U skladu sa dosadašnjom praksom, a vezano za transparentnost proračuna, Ministarstvo financija i dalje preporuča jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave da na svojim mrežnim stranicama:

- sve ključne proračunske dokumente (a posebice prijedlog proračuna, izglasani proračun, izmjene i dopune proračuna, proračunski vodič, polugodišnji i godišnji izvještaji o izvršenju proračuna) objavljuju u jedinstvenom folderu nazvanom PRORACUN, na kojeg postoji direktan link s naslovne stranice,
- pri objavi prijedloga proračuna, izglasanog proračuna te izmjena i dopuna proračuna objavljuju kompletan sadržaj tih proračunskih dokumenata (opći i posebni dio proračuna),
- usvojeni proračuni objavljuju, sukladno odredbama Zakona o proračunu, za proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine na drugoj razini računskoga plana (na razini skupine) i
- proračunske vodiče za građane, na zahtjev građana, distribuiraju građanima svake godine u obliku brošure (fizičke i elektroničke), o trošku proračuna.

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 - ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20) propisano je da su općina, grad i županija dužne na svojim mrežnim stranicama javno objaviti informacije o trošenju proračunskih sredstava tako da te informacije budu lako dostupne i pretražive. Zakonom o proračunu također je propisano da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici dužni javno objavljivati informacije o trošenju sredstava na svojim mrežnim stranicama na način da te informacije budu lako dostupne, pretražive i strojno čitljive. Objava informacija, propisana Zakonom o proračunu, podrazumijeva najmanje objavu isplata iz proračuna, odnosno financijskog plana tijekom proračunske godine, objavu podataka o isplatitelju i vrsti rashoda, odnosno izdatka te objavu podataka o primatelju sredstava, uključujući i njegov osobni identifikacijski broj, naziv pravne osobe, odnosno ime i prezime fizičke osobe, osim informacija koje predstavljaju klasificirani podatak prema zakonu kojim je uređena tajnost podataka i informacija čija bi objava bila protivna posebnim propisima.

Zakonom o proračunu, ministar financija je bio u obvezi donijeti Naputak kojim se utvrđuje okvirni sadržaj, minimalni skup podataka te način javne objave informacija na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o trošenju proračunskih sredstava. Ministar financija je sukladno članku 144. Zakona o proračunu (NN br.144/21) donio Naputak o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te o načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u

tekstu: Naputak), koji je objavljen u Narodnim novinama broj 59/23 od 2. lipnja 2023., a stupio je na snagu osmog dana od dana objave.

Obveznici primjene Naputka su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Obveznici primjene Naputka dužni su prve informacije o trošenju sredstava u skladu s odredbama Naputka objaviti najkasnije za mjesec siječanj 2024. godine i to do 20. veljače 2024. godine. Međutim, navedena odredba ne sprječava obveznike u objavi informacija o trošenju sredstava i prije siječnja 2024. godine odnosno iste se mogu objavljivati već od dana stupanja na snagu Naputka.

Institut za javne financije svakog srpnja objavljuje bilten za proračunsku transparentnost. 2018. godine **Grad Metković prvi put u svojoj povijesti ocijenjen je kao odličan (5), a to je ocjena koju smo zadržali i do 2023.** Svih proteklih godina ocjena transparentnosti za Grad Metković bila je dobar (3), a ovo priznanje rezultat je rada proteklih pet godina u svim aktivnosti kako bismo Proračun Grada Metkovića učinili što transparentnijim i dostupnijim našim građanima.

Krajem 2021. godine išli smo i korak dalje, odnosno radili smo na projektu koji će našim sugrađanima ponuditi jedinstveno informatičko rješenje – web platformu koja građanima pruža niz elektroničkih usluga koje se odnose na informiranje ili komunikaciju s gradskim službama, te uvid u funkcioniranje Grada. Platforma će bit otvorena i jednostavna za pristup putem interneta, odnosno putem računala, tableta i pametnih telefona te građanima pružiti sve servise na jednom mjestu. Do kraja 2023. očekujemo finalizaciju projekta „OTVORENI GRAD – METKOVIĆ“.

7.7. Planiranje prihoda od poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prihode od poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak evidentiraju temeljem Izvještaja po vrstama poreza i prireza na dohodak (P-2/1) koje im dostavlja Fina, a u kojima je dan pregled prometa po brojevanim oznakama vrste prihoda do visine rasporeda u izvještajnom razdoblju (kumulativ od 1.1. do zadnjeg dana razdoblja). Osim navedenog izvještaja, u svrhu evidentiranja poreza i prireza na dohodak Fina jedinicama dostavlja i Specifikaciju prihoda – dodatak s obzirom na to da u Izvještaju P-2/1 nisu prikazani podaci o iznosima uplata i isplata na vrsti prihoda 1619 Porez i prirez na dohodak po godišnjoj prijavi, dok na vrsti prihoda 1406 Predujam poreza i prireza na dohodak od nesamostalnog rada nije iskazan podatak o namirenju negativnog stanja iz državnog proračuna. Naime, porez i prirez naplaćuju se na zajedničke račune vrste „17“ koji su otvoreni za svaku pojedinu općinu i grad. S tih računa Fina, sukladno Naputku o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba, raspoređuje naplaćena sredstva na redovne račune županija i općina odnosno gradova, provodi preknjiženja i povrate pogrešnih odnosno većih uplata te povrate po godišnjim obračunima poreza na dohodak temeljem naloga Porezne uprave. Ako na računu nema dovoljno sredstava za povrat, razlika se namiruje s jedinstvenog računa državnog proračuna.

Uzimajući u obzir složenost izvještaja Fina-e i poteškoće na koje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nailaze kod tumačenja izvještaja te njihovog knjigovodstvenog evidentiranja, Ministarstvo financija je pripremlilo Uputu za evidentiranje prihoda od poreza na dohodak kod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temeljem izvještaja koje ispostavlja Fina. Uputa je objavljena na mrežnoj stranici Ministarstva financija <https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-ostalo/Upute%20za%20evidentiranje%20poreza%20na%20dohodak.pdf>

Iznos koji je za povrat poreza i prireza namiren iz državnog proračuna, a koji je iskazan u Specifikaciji prihoda – dodatak, ne može se evidentirati kao prihod od poreza na dohodak i prireza, nego kao obveza na računu 26711 Obveze za zajmove od državnog proračuna – kratkoročne. Iznos obveza za koji se predviđa da neće biti vraćen u državni proračun do kraja godine treba u 2023. iskazati na računu 84711 Primljeni zajmovi od državnog proračuna – kratkoročni, a u 2024. kad se očekuje vraćanje toga iznosa

na računu 54711 Otplata glavnice primljenih zajmova od državnog proračuna – kratkoročnih. Navedeno znači da taj iznos u eventualnim izmjenama i dopunama proračuna za 2023. jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave trebaju planirati na podskupini 847 Primljeni zajmovi od drugih razina vlasti, a u 2024. na skupini 54 Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova.

7.8. Planiranje i evidentiranje sredstava namirenja korištenih za povrat poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po godišnjem obračunu za 2022. godinu

Sukladno Naputku o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2023. godini (Narodne novine, br.13/23 i 46/23), glavi VIII. ZAJEDNIČKE ODREDBE, točki 9. Zahtjevi za povrat i preknjiženje javnih prihoda, Fina izvršava naloge za povrat odnosno preknjiženje sa zajedničkih računa za uplatu prihoda od poreza na dohodak i prireza, a ako na računu zajedničkog prihoda nema dovoljno sredstava za izvršenje povrata, nedostajuća sredstva namiruju se na teret jedinstvenog računa državnog proračuna. Navedenim Naputkom propisano je da se nedostajuća sredstva za povrat poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak u razdoblju od 2. svibnja do 31. prosinca 2023. namiruju iz državnog proračuna, a povrat tih sredstava na jedinstveni račun državnog proračuna sa zajedničkog računa provodi se od 1. kolovoza do 31. prosinca 2023., u visini 25% raspoloživih sredstava na računu poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak. Ako se do 31. prosinca 2023. ne vrate sva sredstva namirenja, sredstva se vraćaju, počevši od siječnja 2024. godine, u četiri jednaka obroka, na način propisan spomenutim Naputkom.

Obveza za povrat namirenja iz državnog proračuna za povrat poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po godišnjoj prijavi za 2022. godinu je kratkoročna.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje na dan 31. prosinca 2023. imaju dug po osnovi namirenja iz državnog proračuna za povrat poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po godišnjoj prijavi za 2022. godinu, u izvještaju o izvršenju proračuna za 2023. godinu, za iznos duga iskazuju primitak na odjeljku 8471 Primljeni zajmovi od državnog proračuna. Također, u financijskom planu za 2024. godinu planiraju povrat duga u okviru izdataka, na skupini 54 Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova.

Ministarstvo financija objavljuje dva puta mjesečno na mrežnoj stranici Ministarstva financija na poveznici

<https://mf.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/beskamatni-zajmovi-jedinicama-lokalne-i-podrucne-regionalne-samouprave-u-2020-2022-godini/3219>

stanje duga po pojedinoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave i osnovi isplate sredstava beskamatnog zajma i namirenja.

8. DOSTAVA DOKUMENATA I UNOS PODATAKA

A) Dostava proračunskih dokumenata Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju temeljem Zakona o proračunu

Sukladno odredbama članka 43. Zakona o proračunu, načelnik, gradonačelnik i župan obvezni su dostaviti Ministarstvu financija sljedeće akte:

- proračun za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije godine,
- odluku o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- izmjene i dopune proračuna te
- izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Načelnik, gradonačelnik i župan su navedene akte, sukladno navedenim zakonskim odredbama, obvezni dostaviti Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu.

Jedinice su u obvezi na adresu e-pošte Ministarstva financija lokalni.proracuni@mfin.hr poslati link na navedene dokumente objavljene u službenom glasilu, u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu.

Sukladno odredbama članka 90. Zakona o proračunu, godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavljaju Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju u roku od 15 dana nakon što ga donese predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Iznimno, ako predstavničko tijelo ne donese izvještaj o izvršenju proračuna jedinice, u tom slučaju se izvještaj o izvršenju proračuna jedinice dostavlja Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju u roku od 60 dana od dana podnošenja predstavničkom tijelu.

Jedinice su u obvezi na adresu e-pošte Ministarstva financija lokalni.proracuni@mfin.hr poslati link na mrežnu stranicu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na kojoj je objavljen godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, u roku od 15 dana nakon donošenja.

Godišnje izvještaje o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nije potrebno dostavljati u papirnatom obliku ni Ministarstvu financija niti Državnom uredu za reviziju. Državnom uredu za reviziju podatak o linku potrebno je dostaviti na e-mail Državnog ureda za reviziju i to:

- Grad Zagreb na e-mail Središnjeg ureda Državnog ureda za reviziju,
 - dok su druge jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezne dostaviti link izvještaja na e-mail područnog ureda Državnog ureda za reviziju na čijem području je sjedište jedinice.
- Sve e-mail adrese su objavljene na mrežnoj stranici Državnog ureda za reviziju <https://www.revizija.hr/kontakti/12>

B) Dostava proračunskih dokumenata Ministarstvu financija radi nadzora zakonitosti

Sukladno članku 79. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi predsjednik predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužan je na ocjenu zakonitosti dostaviti statut, poslovnik, proračun ili drugi opći akt nadležnom tijelu državne uprave u čijem je djelokrugu opći akt zajedno sa izvatkom iz zapisnika koji se odnosi na postupak donošenja općeg akta propisan statutom i poslovníkom, u roku od 15 dana od dana donošenja općeg akta.

Ministarstvo financija nadležno je za nadzor zakonitosti općih akata iz područja financija i to:

1. Proračuna za tekuću proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine,
2. Odluke o izvršavanju Proračuna jedinica lokalne i područne regionalne samouprave, te izmjene i dopune navedene odluke,
3. Izmjena i dopuna Proračuna,
4. Odluke o privremenom financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i
5. Odluke o porezima.

Nadzor zakonitosti akata od rednog broja 1. do 4. provodi Sektor za financijski i proračunski nadzor, dok nadzor zakonitosti akta pod rednim brojem 5. provodi Porezna uprava.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u obvezi su proračun, odluku o izvršavanju proračuna, kao i izmjene i dopune proračuna te izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave **dostaviti Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu na adresu e-pošte nadzor.zakonitosti@mfin.hr u PDF formatu s potpisom odgovorne osobe i pečatom.**

Molimo ne dostavljati link na stranicu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave već isključivo dostaviti naprijed navedene proračunske dokumente.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u obvezi su dostaviti radi nadzora zakonitosti općih akata Ministarstvu financija samo opće akte navedene pod rednim brojevima 1. do 5. te se skreće pozornost da ne dostavljaju i druge akte, izuzev navedenih.

C) Dostava ugovora te izvješća o zaduženju, danim jamstvima i suglasnostima (Obrazac IZJS - Izvješće o zaduženju / jamstvu / suglasnosti)

Člancima 123., 128. i 130. Zakona o proračunu i Pravilnikom o postupku dugoročnog zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 67/22) propisana je obveza i rok dostave Ministarstvu financija ugovora o zaduženju i izvješća o zaduženju, danim jamstvima i suglasnostima na Obrascu IZJS - Izvješće o dugoročnom zaduženju / jamstvu / suglasnosti. Skenirani ugovori i obrasci IZJS (s potpisom župana / gradonačelnika / načelnika i s pečatom) dostavljaju se na e-mail adresu Ministarstva financija lokalni.proracuni@mfin.hr u propisanom roku.

D) Unos podataka iz proračuna jedinica u web aplikaciju za statističke potrebe

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su, za potrebe statističkog praćenja, u posebnu web aplikaciju Ministarstva financija „Financijski planovi JLP(R)S“ unosile podatke iz sljedećih dokumenata:

- proračuna za tekuću proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine,
- privremenog financiranja za tekuću proračunsku godinu (u slučaju donošenja odluke o privremenom financiranju) i
- svih izmjena i dopuna proračuna za tekuću proračunsku godinu.

Budući da unos podataka do daljnjega nije moguć, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bit će pravovremeno obavještene o obvezi unosa navedenih podataka u novu aplikaciju, nakon što se ispune informatičko-tehnički preduvjeti za pokretanje nove aplikacije.

9. PLANIRANJE RASHODA PRORAČUNSKIH KORISNIKA I POSTUPANJE S VIŠKOVIMA U SKLOPU DECENTRALIZIRANIH FUNKCIJA

a) Planiranje rashoda proračunskih korisnika u sklopu decentraliziranih funkcija

Ukupan iznos sredstava potreban za osiguranje minimalnih financijskih standarda (bilančnih prava) u 2024. godini planira se na razini prethodne, odnosno 2023. godine.

Tijela državne uprave koja su nadležna za decentralizirane funkcije u suradnji s nositeljima decentraliziranih funkcija, odnosno županijama, Gradom Zagrebom, gradovima i općinama, te u skladu s potrebama krajnjih korisnika (ustanova), određuju raspodjelu sredstava unutar zadanih limita za svaku pojedinu decentraliziranu funkciju.

Sredstva pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije u 2024. godini, kao i prethodnih godina, bit će osigurana u državnom proračunu Republike Hrvatske na razdjelu tijela (ministarstva i/ili drugog tijela državne uprave) nadležnog za određenu decentraliziranu funkciju. Radi se o sredstvima namijenjenima nositeljima decentraliziranih funkcija (županijama, Gradu Zagrebu, gradovima i općinama) koje iz namjenskog udjela poreza na dohodak ostvare manje sredstava nego im je potrebno za dostizanje minimalnih financijskih standarda te imaju pravo na pomoć izravnanja.

Na temelju odredbi Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 127/17, 138/20 i 151/22) Vlada donosi, na godišnjoj razini, Uredbu o načinu financiranja decentraliziranih funkcija te izračuna iznosa pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za proračunsku godinu. Vlada navedenom uredbom i svojim odlukama o minimalnim financijskim standardima utvrđuje bilančna prava, odnosno

sredstva potrebna za osiguranje minimalnih financijskih standarda preuzetih decentraliziranih funkcija te način izračuna i doznake iznosa pomoći izravnjanja. Odluke o minimalnim financijskim standardima Vlada donosi, također na godišnjoj razini, na temelju odredaba posebnih zakona.

b) Postupanje s viškovima u sklopu decentraliziranih funkcija

Sukladno odredbama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uredbom o načinu financiranja decentraliziranih funkcija te izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za proračunsku godinu je propisano da se sredstva za pokriće rashoda za decentralizirane funkcije osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva, koje se prema posebnom zakonu prenose na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, osiguravaju iz:

- 1. udjela u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije i*
- 2. pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije u iznosu koji im je potreban za dostizanje minimalnih financijskih standarda za pojedinu decentraliziranu funkciju.*

Ako se iz udjela u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije ostvari manje sredstava od iznosa utvrđenog u odlukama Vlade o minimalnim financijskim standardima, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju pravo na pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije u iznosu koji im je potreban za dostizanje minimalnih financijskih standarda za pojedinu decentraliziranu funkciju, utvrđenih odlukama Vlade o minimalnim financijskim standardima. Pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije su sredstva planirana u državnom proračunu Republike Hrvatske, na razdjelima ministarstava i drugih tijela državne uprave nadležnih za preuzete decentralizirane funkcije **(osnovno i srednje školstvo, socijalnu skrb, zdravstvo i vatrogastvo)**.

U slučajevima kada jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje financiraju decentralizirane funkcije:

1. ostvare više sredstava iz dodatnog udjela u porezu na dohodak nego je to utvrđeno u odlukama Vlade o minimalnim financijskim standardima, tada taj višak sredstava mogu koristiti za financiranje decentraliziranih funkcija koje su preuzele.
2. ostvare više sredstava iz pomoći izravnjanja nego je to utvrđeno u odlukama Vlade o minimalnim financijskim standardima tada su taj višak sredstava dužne uplatiti na račun državnog proračuna Republike Hrvatske u roku utvrđenom u uredbi o načinu financiranja decentraliziranih funkcija te izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koju donosi Vlada za svaku proračunsku godinu.
3. ostvare više sredstava nego što je stvoreno obveza po rashodima koji se financiraju na temelju odluka o minimalnim financijskim standardima za određenu proračunsku godinu, a najviše do iznosa utvrđenog u odlukama o minimalnim financijskim standardima, koje Vlada donosi za svaku proračunsku godinu, tada taj višak sredstava mogu koristiti u sljedećoj proračunskoj godini za financiranje decentraliziranih funkcija koje su preuzele.

10. NOVOSTI (Upute 2023.-2025.)

Novosti koje utječu na proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i na financijske planove njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika je donošenje *Odluke o kriterijima za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave* (Narodne novine, br. 88/22), potreba za izradom i donošenjem izmjena i dopuna Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te status i planiranje proračunskih sredstava za vijeća, koordinacije vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u proračunskom ciklusu 2023. - 2025.

a) *Odluka o kriterijima za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave*

U okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., sadržana je i reforma “Funkcionalna i održiva lokalna uprava“ (C2.2. R4) čiji je cilj uspostaviti visokokvalitetan i učinkovit sustav lokalne vlasti poticanjem dobrovoljne funkcionalne i stvarne integracije jedinica lokalne samouprave. Ova reforma će doprinijeti poboljšanom, učinkovitom i transparentnom pružanju javnih usluga građanima te im pružiti jednake mogućnosti za zadovoljavanje svojih potreba i interesa.

Sukladno članku 30. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu (Narodne novine, br. 62/22), Vlada je na sjednici 28. srpnja 2022. donijela *Odluku o kriterijima za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave*. Ovom Odlukom definirana su dva modela poticanja dobrovoljnog funkcionalnog spajanja te jedan model poticanja dobrovoljnog stvarnog spajanja jedinica lokalne samouprave.

Dobrovoljno funkcionalno spajanje jedinica lokalne samouprave u smislu ove Odluke je zajedničko obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica putem zajedničkog službenika, zajedničkog upravnog odjela ili službe, zajedničkog trgovačkog društva ili zajedničke ustanove.

Jedinicama lokalne samouprave koje sklope i provode sporazum o zajedničkom obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga putem zajedničkog službenika dodjeljuje se pomoć putem sufinanciranja troškova plaće i ostalih materijalnih troškova zajedničkog službenika sukladno sklopljenom sporazumu. Jedinicama lokalne samouprave koje sklope i provode sporazum o ustrojavanju zajedničkog upravnog odjela ili službe dodjeljuje se pomoć putem sufinanciranja troškova plaća i ostalih materijalnih troškova za najviše pet službenika u zajedničkom upravnom odjelu ili službi sukladno sklopljenom sporazumu. Jedinice lokalne samouprave koje su se dobrovoljno funkcionalno spojile putem zajedničkog službenika, odnosno zajedničkog upravnog odjela ili službe ostvaruju i pravo na pomoć putem sufinanciranja troškova plaća i ostalih materijalnih troškova zajedničkog službenika, odnosno zajedničkog upravnog odjela ili službe temeljem pod kriterija broja stanovnika.

Jedinice lokalne samouprave koje sklope i provode sporazum o zajedničkom obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga putem postojećeg ili novog trgovačkog društva ili ustanove, ostvaruju pravo na sufinanciranje tekućih troškova koje jedinice lokalne samouprave izdvajaju za zajedničko trgovačko društvo ili ustanovu u svrhu pružanja usluge i koji se financiraju iz izvora 11 Opći prihodi i primici.

Dobrovoljno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave u smislu ove Odluke je dobrovoljno spajanje uređeno zakonom kojim se utvrđuje područno ustrojstvo Republike Hrvatske i pitanja od značaja za područno ustrojstvo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Kod dobrovoljnog stvarnog spajanja pripajanjem područja jedne jedinice lokalne samouprave, razvrstane u skupinu I. do V. po indeksu razvijenosti, drugoj jedinici lokalne samouprave, jedinica kojoj je pripojeno područje ostvaruje sljedeće pomoći iz državnog proračuna:

- **Jednokratne pomoći**

jednokratna pomoć za otplatu ostalih dospjelih obveza jedinice lokalne samouprave čije se područje pripojilo drugoj jedinici lokalne samouprave i njezinih proračunskih korisnika, sa stanjem na dan 30. lipnja 2022.;

podmirenje jednokratnih materijalnih troškova spajanja.

- **Tekuće i kapitalne pomoći u razdoblju od pet godina od dana spajanja**

pomoći u godišnjem iznosu koji je dva puta veći od iznosa fiskalnog izravnjanja pripojene jedinice lokalne samouprave u godini prije spajanja. Minimalno 50% navedenih sredstava se mora koristiti za kapitalne projekte od kojih koristi imaju stanovnici pripojene jedinice lokalne samouprave;

pomoći za kapitalne projekte u ukupnom iznosu do najviše 7,5 milijuna kuna.

- **Ostale pomoći**

pomoći za otplatu svih kreditnih obveza jedinice lokalne samouprave čije se područje pripojilo drugoj jedinici lokalne samouprave i njezinih proračunskih korisnika, sa stanjem na dan 30. lipnja 2022., umanjeno za sve otplate do dana stvarnog spajanja.

Ministarstvo financija je u roku od 60 dana od stupanja na snagu ove Odluke, a najkasnije do 30. rujna 2022., objavilo trajno otvoreni javni poziv jedinicama lokalne samouprave za iskaz interesa za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje. U pozivu će se, između ostalog, naznačiti i obveza jedinicama lokalne samouprave da prilikom prijave na poziv, dostave i informaciju na koji će način koristiti dodatna sredstva koja će im biti na raspolaganju, odnosno po kojem modelu se planiraju spojiti. Jedinice lokalne samouprave koje se jave na poziv i koje ispunjavaju kriterije iz Odluke, a koji se odnose na dobrovoljno funkcionalno spajanje, imaju obvezu sklopiti sporazume o spajanju. Dobrovoljno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave u smislu ove Odluke provodit će se sukladno Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, br. 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15), kojim je propisano da se jedinice lokalne samouprave koje međusobno graniče mogu dobrovoljno spajati, a odluku o dobrovoljnom spajanju donose njihova predstavnička tijela.

U slučaju sklapanja sporazuma o dobrovoljnom funkcionalnom spajanju ili donošenja akta o dobrovoljnom stvarnom spajanju, Ministarstvo financija donijet će akt kojim će definirati dinamiku isplate sredstava pomoći te praćenje provedbe. Navedeni akt Ministarstva financija bit će podloga jedinicama lokalne samouprave za planiranje sredstava pomoći u njihovim proračunima. Sredstva za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje isplaćuju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske te su osigurana na razdjelu 025 Ministarstva financija.

b) Novi Zakon o socijalnoj skrbi – utjecaj na Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i planiranje sredstava za troškove stanovanja

Izrada i donošenje izmjena i dopuna Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

U pripremi su izmjene i dopune Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zbog donošenja novoga Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 18/22 i 46/22). Novi Zakon o socijalnoj skrbi utječe na izmjene odredaba Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kojim su propisani izvori sredstava za decentralizirano financiranje centara za socijalnu skrb. Temeljem novoga Zakona o socijalnoj skrbi razvidno je da od 1. siječnja 2023. godine nema zakonske osnove za donošenje odluke o minimalnim financijskim standardima, kriterijima i mjerilima za financiranje materijalnih i financijskih rashoda centara za socijalnu skrb i troškova ogrjeva korisnicima koji se griju na drva, jer centri za socijalnu skrb s istekom 31. prosinca 2022. prestaju s radom, a njihove poslove od 1. siječnja 2023. preuzima Hrvatski zavod za socijalni rad. Sredstva za troškove ogrjeva korisnika koji se griju na drva, od stupanja na snagu novoga Zakona o socijalnoj skrbi, osiguravaju se iz sredstava državnog proračuna, razdjela Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Promjene nastale temeljem Zakona o socijalnoj skrbi utječu na odredbe Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kojima je propisano financiranje i raspodjela sredstava za decentralizirane funkcije. Izmjenom i dopunom Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave uredit će se struktura dodatnog udjela u porezu na dohodak namijenjenog za financiranje decentraliziranih funkcija u dijelu koji se odnosi na decentraliziranu funkciju socijalne skrbi.

c) Planiranje sredstava za troškove stanovanja

Sukladno članku 289. novog Zakona o socijalnoj skrbi jedinice lokalne samouprave odnosno Grad Zagreb dužni su u svom proračunu osigurati sredstva za ostvarivanje prava za podmirenje troškova

stanovanja. Dio troškova stanovanja koji se odnosi na troškove ogrijeva korisnika koji se griju na drva osigurava se iz sredstava državnog proračuna. Također, osim troškova ogrijeva korisnika koji se griju na drva, troškovi stanovanja, ovisno o proračunskim mogućnostima mogu se osigurati iz državnog proračuna jedinicama lokalne samouprave koje su prema indeksu razvijenosti razvrstane u I. i II. skupinu sukladno propisu kojim se uređuje ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne samouprave. Navedeni troškovi stanovanja osiguravaju se u državnom proračunu na razdjelu Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Sredstva će se isplaćivati jedinicama lokalne samouprave mjesečno, unaprijed, na temelju mjesečnog obračuna za prethodni mjesec, sukladno odluci o kriterijima i mjerilima za financiranje troškova stanovanja koju donosi Vlada najkasnije do 30. rujna tekuće godine za iduću godinu.

U vrijeme pisanja ovih Uputa u pripremi je Odluka Vlade za 2023., u kojoj će temeljem kriterija i mjerila za financiranje troškova stanovanja uključujući i troškove ogrijeva korisnicima koji se griju na drva, sastavni dio biti i tablica s popisom jedinica lokalne samouprave i planiranog iznosa po osnovi ovih troškova na godišnjoj razini.

Sredstva koja se doznaju jedinicama lokalne samouprave iz državnog proračuna, razdjela Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike na ime naknade za troškove stanovanja, a sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi članku 289. stavku 10. namjenska su sredstva i ne smatraju se tekućom pomoći iz državnog proračuna.

Kod izrade proračuna za 2023. – 2025. jedinice lokalne samouprave ne planiraju niti prihode niti rashode za sredstva koja će im biti doznana iz državnog proračuna na ime naknade za troškove stanovanja temeljem članka 289. novog Zakona o socijalnoj skrbi.

U državnom proračunu za razdoblje 2023. – 2025. sredstva na ime naknade za troškove stanovanja planiraju se na razdjelu Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike na računima skupine 37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade.

U računovodstvenim evidencijama jedinice lokalne samouprave sredstva doznana iz državnog proračuna na ime naknade za troškove stanovanja evidentiraju se zaduženjem računa novčanih sredstava 111 Novac u banci i s protustavkom na računu obveza 23955 Obveze za naplaćene tuđe prihode, a isplata se evidentira zatvaranjem računa novčanih sredstava i zatvaranjem računa obveza.

Jedinice lokalne samouprave dužne su osigurati analitičke evidencije koje omogućavaju praćenje namjenskog trošenja sredstava na ime naknade za troškove stanovanja. Sukladno članku 289. stavku 11. Zakona o socijalnoj skrbi, jedinice lokalne samouprave dužne su jednom godišnje do 31. siječnja tekuće godine izvijestiti ministarstvo o ukupnom utrošku sredstava doznanih po navedenoj osnovi za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca prethodne godine.

11. ZADUŽIVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE PREMA NOVOM ZAKONU O PRORAČUNU

Novim Zakonom o proračunu (NN br. 144/21, na snazi od 1.1.2022.), u odnosu na stari zakon, propisano je da se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, osim za investiciju koja se financira iz njezina proračuna, može zadužiti i za kapitalne pomoći trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te za realizaciju investicije koja se sufinancira iz fondova Europske unije kao i za investicije, odnosno projekte, čija je realizacija utvrđena posebnim propisima, a kojima se stvara obveza sudjelovanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Zakonom se također omogućava zaduživanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za financiranje obveza na ime povrata neprihvatljivih troškova koji su bili sufinancirani iz fondova Europske unije.

Također, novim Zakonom propisano je da se u iznos ukupne godišnje obveze (najviše do 20 posto ostvarenih proračunskih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se jedinica zadužuje/daje jamstvo/suglasnost) uključuju dospjele obveze iskazane u zadnjem raspoloživom financijskom izvještaju dok je u starom zakonu bilo propisano da u izračun ulaze dospjele nepodmirene obveze iz prethodnih godina. Primjena ove odredbe odgođena je do 1. siječnja 2023.

Starim Zakonom o proračunu bilo je propisano da se u izračun godišnje obveze ne uključuju projekti koji se sufinanciraju iz pretpristupnih programa i fondova Europske unije. Novim Zakonom dodatno je uređen proces zaduživanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za projekte sufinancirane iz fondova Europske unije. **Propisano je da u izračun godišnje obveze jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne ulazi iznos zaduživanja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za projekte sufinancirane iz fondova Europske unije do iznosa ukupno prihvatljivog troška projekta sufinanciranog iz fondova Europske unije.**

Novi Zakon propisuje u čijoj je nadležnosti davanje suglasnosti za dugoročno zaduživanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za realizaciju projekta koji se sufinancira iz sredstava Europske unije. U slučajevima kada se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dugoročno zadužuje najviše do iznosa ukupno prihvatljivog troška projekta sufinanciranog iz sredstava Europske unije, suglasnost daje ministar financija, a ako se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zadužuje za realizaciju projekta koji se sufinancira iz sredstava Europske unije iznad iznosa prihvatljivog troška, suglasnost daje Vlada.

Osim navedenoga, novi Zakon propisuje obvezu jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave da primljena sredstva Europske unije i/ili pomoći za sufinanciranje iz državnog proračuna vezano za realizaciju projekta za koji se zadužila, utroši na otplatu zaduženja koje se odnosi na dio projekta za koji su primljena sredstva Europske unije i/ili pomoći za sufinanciranje iz državnog proračuna.

Novi Zakon propisuje da se izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i ostale pravne osobe u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (izuzev ustanova), u svrhu efikasnijeg upravljanja likvidnošću, mogu dugoročno zadužiti i za namjene koje nisu vezane isključivo za investiciju. Navedeno zaduživanje se ne uključuje u opseg zaduživanja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, osim u slučaju kada jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave daje jamstvo za dugoročno zaduživanje svog izvanproračunskog korisnika, odnosno pravne osobe u svom većinskom vlasništvu ili suvlasništvu.

Temeljem odredaba prethodnih propisa jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogle su reprogramirati ili refinancirati dug samo po određenim uvjetima. Novim Zakonom uvodi se dodatna decentralizacija upravljanja dugovima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave kroz olakšavanje mogućnosti refinanciranja i reprogramiranja postojećih kredita i zajmova. Ako se refinanciranjem ili reprogramiranjem ne povećava ukupan godišnji anuitet kredita ili zajma, suglasnost za refinanciranje ili reprogramiranje daje ministar financija. Ako se refinanciranjem ili reprogramiranjem povećava ukupan godišnji anuitet kredita ili zajma, suglasnost daje Vlada i u tom slučaju mora se zadovoljiti uvjet iz članka 121. stavka 1. Zakona o proračunu, odnosno da zaduženost ne prelazi 20% ostvarenih prihoda u prethodnoj godini.

12. NOVOSTI (Upute 2024.-2026.)

Novosti koje utječu na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i na financijske planove njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika vezane su uz izmjene poreznih propisa te propisa iz proračunske regulative.

12.1. Novosti vezano uz izmjenu poreznih propisa

U trenutku pisanja ovih Uputa, u postupku je donošenje novog paketa poreznih propisa. U sklopu tog paketa između ostalog predložene su izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak i izmjene Zakona o lokalnim porezima. Napominjemo kako su izmjene navedenih Zakona u postupku donošenja.

U sklopu predloženog poreznog paketa porez na dohodak i prirez porezu na dohodak ujedinjuju se u jedno javno davanje. Ovime se pojednostavljuje sustav oporezivanja dohotka i doprinosi osiguranju fiskalne autonomije jedinica lokalne samouprave jer će im biti omogućeno da određujući visinu stope poreza na dohodak u granicama utvrđenim zakonom postižu ciljanu visinu potrebnih prihoda za ostvarenje svojih zadaća te da, bez obzira na ukidanje prireza porezu na dohodak, zadrže željenu razinu prihoda.

U nastavku se navode najznačajnije izmjene prema predloženim izmjenama i dopunama navedenih zakona.

Izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak predlaže se između ostalog, propisivanje ovlasti jedinicama lokalne samouprave da svojim odlukama propišu visinu porezne stope poreza na dohodak za godišnje poreze u granicama propisanim zakonom (za nesamostalni rad, samostalnu djelatnost i drugi dohodak).

Ističemo da je predloženim Izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak propisano da se odluka o visini porezne stope poreza na dohodak donosi najkasnije do kraja studenoga tekuće godine, sa stupanjem na snagu 1. siječnja iduće godine i primjenjuje se do donošenja nove odluke.

Ako jedinica lokalne samouprave ne donese odluku o visini porezne stope primjenjivati će se niža stopa 20% i viša stopa 30%.

Ostali parametri za obračun poreza – osobni odbitak, neoporezivi primici, prag za primjenu poreznih stopa i ostali parametri propisuju se zakonom. Od ostalih izmjena koje se predlažu izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak ističemo da se predlaže povećanje praga za primjenu više stope poreza na dohodak (prijedlog 50.400 eura) te povećani iznos osnovnog osobnog odbitka na 560 eura i povećanje iznosa osobnog odbitka na uzdržavane članove i invalidnost primjenom koeficijenta na osnovni osobni odbitak.

Također se predlaže povećanje poreznih stopa koje se primjenjuju pri oporezivanju konačnih dohodaka (dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od kapitala i drugi dohodak koji se smatra konačnim) s 10% na 12%, s 20% na 24% i s 30% na 36%, osim porezne stope za konačni drugi dohodak po osnovi privremenih odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi (ostaje 10%).

Izmjenama Zakona o lokalnim porezima predlaže se brisanje odredbi kojima se propisuje plaćanje prireza porezu na dohodak. Također, izmjenama Zakona o lokalnim porezima predlaže se proširenje raspona u kojem je predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ovlašteno propisati visinu poreza na kuće za odmor. Trenutno je propisan raspon od 0,66 do 1,99 eura koji se, uz iznimku prilagodbe uvođenju eura, nije mijenjao od 2001., a ovim se izmjenama predlaže novi raspon od 0,60 do 5,00 eura. Prilikom predlaganja novog raspona uzeto je u obzir načelo ekonomičnosti za provedbu poreznog postupka (kod niže granice) te načelo pravednosti i razmjernosti (kod gornje granice).

Izmjenama Zakona o lokalnim porezima zaokružuju se propisani iznosi lokalnih poreza na način da ni porezni obveznici ni jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne budu u financijski nepovoljnijem položaju u odnosu na njihov trenutni položaj.

Posebno ističemo da je predloženim izmjenama Zakona o lokalnim porezima propisana obveza jedinicama lokalne samouprave da svoje odluke o lokalnim porezima usklade sa Zakonom o lokalnim porezima (brišu prirez iz njih) do 15. prosinca 2023.

12.2. Izmjene Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Izmjene Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave potrebne su radi usklađenja načina izračuna sredstava fiskalnog izravnanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s predloženim izmjenama Zakona o porezu na dohodak i izmjenama Zakona o lokalnim porezima.

Ovim izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave predlažu se izmjene parametara koji se koriste za izračun sredstava fiskalnog izravnanja, na način da se za izračun kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda i referentne vrijednosti kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda koriste ukupni prihodi od poreza na dohodak koji bi bili ostvareni na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uvođenjem najviše propisane stope poreza na dohodak. Pod najvišom propisanom stopom poreza na dohodak smatra se gornja granica niže stope poreza na dohodak koji bi općina, odnosno grad mogli propisati odlukom o visini porezne stope. Iz izračuna kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda i referentne vrijednosti kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda koji se koriste za izračun sredstava fiskalnog izravnanja isključuju se prihodi od prireza porezu na dohodak.

U izračunu sredstava fiskalnog izravnanja ostaju i dalje prihodi od poreza na dohodak koje bi općina, odnosno grad ostvario uvođenjem maksimalnog, zakonom propisanog, iznosa paušalnog poreza od turizma (od najma, zakupa, iznajmljivanja stanova soba i postelja putnicima i turistima te imovinskih prava).

Izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisuje se raspodjela udjela za nepreuzete decentralizirane funkcije, uključujući funkciju vatrogastva, do uspostavljanja vatrogasne mreže iz članka 116. Zakona o vatrogastvu. Udio za decentraliziranu funkciju koju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu preuzele, a imaju zakonsku mogućnost, uključujući i funkciju vatrogastva, raspodjeljuje se u jednakim dijelovima na ostale preuzete decentralizirane funkcije na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Nadalje, propisuje se da se sredstva koja su u razdoblju od 1. srpnja 2023. do dana stupanja na snagu ovoga Zakona isplaćena na temelju Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 127/17, 138/20 i 151/22) jedinicama lokalne samouprave koje nisu preuzele decentraliziranu funkciju vatrogastva za financiranje vatrogasne mreže, raspodjeljuju u jednakim dijelovima na ostale preuzete decentralizirane funkcije na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

12.3. Novosti vezano za propise iz proračunske regulative

Sukladno člancima 76. i 81. Zakona o proračunu, ministar financija donio je Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine, broj 85/23). Ovim Pravilnikom propisuje se izgled, sadržaj, obveznici primjene, način i rokovi podnošenja, donošenja i objave polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana.

Nadalje, temeljem članka 50. Zakona o proračunu, ministar financija u obvezi je donijeti Pravilnik o načinu i uvjetima otvaranja računa za provedbu specifičnih transakcija proračuna i proračunskih korisnika. Pravilnik je u postupku donošenja. Ovim Pravilnikom uređuju se način i uvjeti otvaranja računa za specifične transakcije proračuna i proračunskih korisnika koje se po svojoj svrsi, namjeni, načinu provođenja i ostalim obilježjima ne mogu provoditi izravno preko jedinstvenog računa proračuna, način i pravila izvršavanja specifičnih transakcija proračuna i proračunskih korisnika, računi proračunskih korisnika izuzetih od obveze uplate prihoda i primitaka na jedinstveni račun proračuna te obveza vođenja evidencije računa proračuna i proračunskih korisnika. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bit će dužne u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Pravilnika uskladiti način izvršavanja specifičnih i ostalih transakcija u skladu s odredbama Pravilnika.

Iznimno, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave bit će dužna dostaviti navedene podatke i na zahtjev Ministarstva financija.

Također, ovim Pravilnikom propisuje se obveza jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave vođenja popisa računa (svojih aktivnih računa i aktivnih računa proračunskih korisnika iz nadležnosti) te prikupljanje podataka o stanju novčanih sredstava na početku i na kraju proračunske godine na svim računima proračuna i proračunskih korisnika iz nadležnosti.

13. DODJELA POMOĆI NA IME POTICAJA ZA DOBROVOLJNO FUNKCIONALNO ODNOSNO STVARNO SPAJANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici 28. srpnja 2022. donijela Odluku o kriterijima za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave (Narodne novine, broj 88/22), kojom su utvrđeni kriteriji za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave.

Dobrovoljno funkcionalno spajanje jedinica lokalne samouprave u smislu ove Odluke je zajedničko obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica putem zajedničkog službenika, zajedničkog upravnog odjela ili službe, zajedničkog trgovačkog društva ili zajedničke ustanove.

Dobrovoljno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave u smislu ove Odluke je dobrovoljno spajanje uređeno zakonom kojim se utvrđuje područno ustrojstvo Republike Hrvatske i pitanja od značaja za područno ustrojstvo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Temeljem točke XII. Odluke, Ministarstvo financija je na svojoj mrežnoj stranici objavilo trajni Javni poziv za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave, na poveznici <https://mfin.gov.hr/istaknuteteme/lokalna-samouprava/105>. Rok za podnošenje zahtjeva za pomoći nije ograničen.

Sredstva za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje isplaćuju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske, a osigurana su u razdjelu 025 Ministarstva financija na skupini 36 Pomoći.

Do sada se 269 jedinica lokalne samouprave javilo za modele funkcionalnog spajanja i ostvarilo pomoć iz državnog proračuna, odnosno 120 jedinica lokalne samouprave budući su se neke jedinice javile za više modela funkcionalnog spajanja. Ukupno do sada isplaćena sredstava pomoći iz državnog proračuna jedinicama lokalne samouprave na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno spajanje iznose 1.392.722,45 eura. Sredstva pomoći jedinice lokalne samouprave ostvaruju u razdoblju od pet godina od dana donošenja akta Ministarstva financija o dodjeli pomoći. Slijedom navedenog do sada isplaćena sredstva odnose se na prvu godinu pomoći od ukupno pet godina koliko jedinice lokalne samouprave imaju pravo ostvarivati pomoć za funkcionalno spajanje uz uvjet da i dalje ispunjavaju uvjete temeljem kojih su ostvarile pravo na isplatu pomoći i da izjave o ispunjavanju uvjeta dostave u roku koji im je naznačen u Odluci Ministarstva financija za isplatu pomoći.

Sredstva pomoći ostvarena kao poticaji za dobrovoljno funkcionalno, odnosno stvarno spajanje ne ulaze u proračunska ograničenja plaća utvrđena zakonom kojim se uređuju plaće u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Sredstva pomoći ostvarena kao poticaji za dobrovoljno funkcionalno, odnosno stvarno spajanje ne smatraju se pomoćima iz državnog proračuna sukladno propisima kojima se propisuju uvjeti i postupak davanja suglasnosti za dugoročno zaduživanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

14. STATUS I PLANIRANJE PRORAČUNSKIH SREDSTAVA ZA VIJEĆA, KOORDINACIJE VIJEĆA I PREDSTAVNIKE NACIONALNIH MANJINA U PRORAČUNSKOM CIKLUSU 2024. – 2026.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u proračunima za razdoblje od 2024. do 2026. sredstva za rad vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina planirati će kao i prethodnih godina, u skladu s obrazloženjima koja su iznijeta u Uputama za prethodno razdoblje.

Iznose proračunskih sredstava koje će jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave planirati za rad vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u proračunu za 2024. i projekcijama za 2025. i 2026., jedinice će odrediti u skladu s financijskim mogućnostima na isti način i po istim kriterijima kako su u dosadašnjem razdoblju određivale ukupne limite vijećima, koordinacijama vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina za izradu njihovih financijskih planova.

Vijeća, koordinacije vijeća i predstavnici nacionalnih manjina izradit će financijske planove za razdoblje 2024. - 2026., u okviru limita koje odredi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao proračunski korisnici. Financijski planovi vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina uključit će se u proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2024. - 2026. Prihodi i rashodi vijeća u financijskom planu trebaju biti iskazani po prirodnim vrstama (za plaće, za materijalne rashode, za nabavu imovine). Sredstva se osiguravaju u skladu s financijskim mogućnostima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a limiti određuju po kriterijima koje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odredi Odlukom ili Zaključkom o kriterijima za osiguranje sredstava.

Vijeća, koordinacije vijeća i predstavnici nacionalnih manjina (ako posluju preko vlastitog računa) ostaju u obvezi dostaviti financijske izvještaje za godine na koje se odnosi proračun za razdoblje 2024. - 2026. nadležnoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave za potrebe konsolidacije i kontrola kao proračunski korisnici. Ako vijeće nema račun nego posluje preko računa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nema obvezu sastavljati zasebne financijske izvještaje za navedeno razdoblje, već će jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iskazati prihode i rashode vijeća u svojoj glavnoj knjizi.

15. ZAVRŠNE NAPOMENE

Grad Metković će izraditi Plan rashoda uzimajući u obzir vlastite gospodarske i društvene specifičnosti, pridržavajući se odredbi Zakona o proračunu i Zakona o fiskalnoj odgovornosti.

U narednom planiranom razdoblju potrebno je vršiti daljnju racionalizaciju rashodovne strane proračuna, a svaka organizacijska jedinica pri izradi prijedloga proračuna prvenstveno mora voditi računa o raspoloživim izvorima financiranja.

Na osnovu analize ostvarenja prihoda i rashoda u proteklim razdobljima, realne projekcije za planirano razdoblje, Odsjek za proračun, računovodstvo i financije izradio je prijedlog DVOJNIH LIMITA koji čine Prilog 1. ovih Uputa.

16. PRILOZI

Na internet stranici Grada Metkovića www.grad-metkovic.hr uz ovu Uputu, nalaze se i slijedeći prilogi:
Prilog 1. - Dvojni limiti za 2024. – 2026. g.

Prilog 2. - Tablica za izradu financijskih planova proračunskih korisnika

VODITELJ ODSJEKA
Mijo Šuman, dipl.oec., v.r.